



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Міністерство економіки, довкілля та
сільського господарства України

Секретаріат Кабінету Міністрів
України

Щодо законопроекту № 13392-1 від 08.07.2025

Антимонopolний комітет України (далі – Комітет) на виконання доручення Прем'єр-міністра України Ю. Свириденко від 24.07.2025 № 23060/1/1-25 (вх. Комітету № 3-01/396 від 24.07.2025) до звернення Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку від 17.07.2025 № 04-16/13-2025/165121 стосовно надання експертного висновку щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких законодавчих актів України щодо виконання вимог закону та місцевої складової (локалізації) в публічних та оборонних закупівлях», внесеного народним депутатом Гриб В. О. (реєстраційний № 13392-1 від 08.07.2025) (далі – Законопроект), у межах компетенції повідомляє про таке.

1. Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 2 частини п'ятої статті 41 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон), доповнивши його реченням такого змісту: *«Обмеження збільшення ціни до 10 відсотків застосовується щодо кожного окремого випадку збільшення ціни за одиницю товару (без обмеження кількості змін та їх загального відсотку), за умови, що така зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю.»*

На думку Комітету, запропоновані зміни нададуть можливість замовникам та переможцям торгів без обмежень збільшувати суму за одиницю товару, одночасно зменшуючи обсяги закупівлі в межах укладеної суми, в подальшому проводячи ще одну або декілька закупівель вже за нової, вищої ціни, тим самим – уникати передбаченого частиною п'ятою статті 41 Закону обмеження щодо збільшення ціни договору до 10 відсотків не частіше ніж один раз на 90 днів з моменту підписання договору про закупівлю / внесення змін до такого договору щодо збільшення ціни за одиницю товару.

Враховуючи наведене, Комітет не підтримує змін у запропонованій редакції.

2. Законопроектом пропонується внести зміни до підпункту 4 пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, виклавши його в такій редакції: *«у разі здійснення замовником закупівлі робіт чи послуг, якщо виконання таких робіт чи надання послуг передбачає набуття замовником у власність товару, визначеного цим пунктом, вартість якого у складі предмета закупівлі дорівнює або перевищує вартісні межі, визначені абзацом першим цього пункту, закупівлі таких робіт чи послуг здійснюються з урахуванням особливостей, встановлених цим пунктом.»*

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

[3FAA9288358EC003040000002B6B3700FAAFC100](https://eas.sed.gov.ua/3FAA9288358EC003040000002B6B3700FAAFC100)

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 13.09.2023 0:00:00 по 12.09.2025 23:59:59

Антимонopolний комітет України



№ 20-/01-8250e від 01.08.2025



У той же час Законопроект у цій частині не визначає, чи вартісні межі враховують сумарну кількість товарів, визначених підпунктом 2 цього пункту, чи вартість кожної складової предмета закупівлі.

Враховуючи наведене, Законопроект потребує доопрацювання, визначивши чіткі вартісні межі, що розповсюджуватимуться сумарно на всі складові предмета закупівлі, чи окремо на кожну позицію товару, що входить до предмета закупівлі.

3. Законопроектом пропонується доповнити пункт 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону підпунктом 10 такого змісту:

«10) додатковими підставами для прийняття органами державного фінансового контролю рішення про початок моніторингу, крім підстав, визначених статтею 8 цього Закону є:

повідомлення в медіа, що містять відомості про наявність ознак порушення вимог щодо ступеня локалізації виробництва, встановлених цим пунктом;

інформація, отримана від громадських об'єднань, про наявність ознак порушення вимог щодо ступеня локалізації виробництва, встановлених цим пунктом, виявлених за результатами громадського контролю у сфері закупівель.

За результатами моніторингу закупівлі товарів, визначених підпунктом 2 цього пункту, посадова особа органу державного фінансового контролю складає та підписує висновок про результати моніторингу. У разі виявлення відповідного порушення щодо недотримання вимог щодо локалізації, визначених цим пунктом, орган державного фінансового контролю направляє Уповноваженому органу рекомендацію щодо виключення товару з переліку товарів із підтвердженим ступенем локалізації виробництва;».

Також Законопроектом пропонується внести відповідні зміни щодо підстав здійснення державного фінансового контролю до статей 2, 5, 10 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», доповнивши перелік відповідних положень цих статей текстом такого змісту: *«у тому числі в частині дотримання вимог щодо ступеня локалізації виробництва встановлених Законами України «Про публічні закупівлі» та «Про оборонні закупівлі».*

Запропоновані зміни в цій частині суперечать вимогам Закону та Законопроекту, що полягає в такому.

По-перше, відповідно до частини другої статті 8 Закону рішення про початок моніторингу процедури закупівлі приймає керівник органу державного фінансового контролю або його заступник (або уповноважена керівником особа) за наявності однієї або декількох із таких підстав, зокрема:

повідомлення в засобах масової інформації, що містять відомості про наявність ознаки порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель;

інформація, отримана від громадських об'єднань, про наявність ознак порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель, виявлених за результатами громадського контролю у сфері публічних закупівель відповідно до статті 7 цього Закону.

За таких умов, чинна редакція надає можливість органу державного фінансового контролю виявляти порушення у сфері публічних закупівель, до яких, у тому числі, відносяться порушення з боку замовника при застосуванні положень пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону під час проведення процедур публічних закупівель.

У той же час додаткові повноваження в частині формування локалізації суб'єктами господарювання та включення ними товарів до переліку таких товарів не є властивими для органу державного фінансового контролю.

Крім того, такі зміни суперечать іншим положенням Законопроекту.

Так, відповідно до підпункту 1 пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Уповноважений орган формує та веде перелік товарів з підтвердженим

ступенем локалізації виробництва, який оприлюднюється на вебпорталі Уповноваженого органу. Документи, на підставі яких такі товари включено до переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва, зберігаються не менше трьох років з дати включення товару до такого переліку. *Порядок формування та ведення переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва визначається Кабінетом Міністрів України.*

Підтвердження ступеня локалізації здійснюється з урахуванням виконання виробником товару технологічних операцій з виробництва.

Уповноважений орган створює комісію з питань забезпечення формування та ведення переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва та відповідності інформації, що міститься в ньому. Положення про комісію визначається Кабінетом Міністрів України.

Положення про комісію з питань забезпечення формування та ведення переліку товарів із підтвердженим ступенем локалізації виробництва та відповідності інформації, що міститься в ньому, визначає, зокрема, її повноваження в частині:

перевірки переліку товарів із підтвердженим ступенем локалізації виробництва та документів, на підставі яких вони були включені, зокрема щодо включення товару його безпосереднім виробником, здійснення виробником товару технологічних операцій виробництва та дотримання необхідного рівня локалізації;

звернення до Уповноваженого органу щодо виключення товарів з переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва;

розгляду скарг про невідповідність товарів, включених до реєстру товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва вимогам Порядку формування та ведення переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва, у тому числі шляхом виїзних перевірок суб'єкта господарювання на предмет дотримання рівня локалізації товарів його виробництва включених до переліку, та фактичного здійснення технологічних операцій виробництва;

залучення до виїзних перевірок представників органів контролю та експертів у відповідних галузях;

надання Уповноваженому органу рекомендації щодо підтвердження ступеня локалізації виробництва товару.

Отже, надання органу державного фінансового контролю додаткових повноважень призведе, фактично, до дублювання функцій із комісією з питань забезпечення формування та ведення переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва.

Враховуючи наведене, на думку Комітету, запропоновані Законопроектом зміни до підпункту 10 пункту 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону та до статей 2, 5, 10 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» мають бути виключені із Законопроекту.

Владні повноваження вказаної комісії, зокрема, щодо здійснення виїзних перевірок суб'єкта господарювання на предмет дотримання рівня локалізації товарів його виробництва та фактичного здійснення технологічних операцій виробництва є такими, що не узгоджуються з положеннями законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади», які визначають організацію, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади України, зокрема в частині забезпечення здійснення ними повноважень.

4. Розділ X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону пропонується доповнити пунктом 6⁴ такого змісту: ***«Установити, що у разі, якщо норми цього Закону припускають неоднозначне (множинне) трактування щодо прав та обов'язків замовника та/або учасника процедури закупівлі або щодо застосування окремих вимог Закону, то вважається, що дії (рішення) замовника та/або учасника процедури закупівлі є правомірними і вимоги***

Закону ними дотримано, якщо вони керувалися методиками, порядками, рекомендаціями чи роз'ясненнями Уповноваженого органу з питань публічних закупівель.»

Фактично, запропонованими Законопроектом змінами, рекомендаціям та роз'ясненням Уповноваженого органу з питань публічних закупівель надається статус обов'язкових, а також таких, які наділятимуть Уповноважений орган з питань публічних закупівель повноваженнями тлумачити норми Закону на рівні із судовими органами.

Запропоновані Законопроектом зміни суперечитимуть вимогам пунктів 12 та 13 частини першої статті 9 Закону, якими передбачено, що основними функціями Уповноваженого органу з питань публічних закупівель є надання узагальнених відповідей рекомендаційного характеру щодо застосування законодавства у сфері закупівель та безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу з питань публічних закупівель.

Крім того, статтями 3, 8, 9, 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» передбачено, що правотворча діяльність здійснюється відповідно до принципу юридичної визначеності. При цьому нормативно-правовий акт зокрема, не має містити норм права, що не узгоджуються між собою, не відповідають Конституції України та нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та (або) не узгоджуються з нормами права нормативно-правових актів рівної юридичної сили.

Крім того, поняття «неоднозначне (множинне) трактування» є таким, що може створювати розбіжності у тлумаченні та застосуванні на власний розсуд тих чи інших норм права, у тому числі контролюючими органами та органом оскарження.

За таких умов, неоднозначне трактування може бути вирішене шляхом внесення відповідних змін до Закону та/або надання однозначного трактування відповідним судовим органом.

Враховуючи наведене, Комітетом не підтримуються запропоновані Законопроектом зміни до наведених вище положень Закону.

5. Законопроектом також пропонується доповнити розділ XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про оборонні закупівлі» новим пунктом 8², яким, зокрема, передбачається таке: «...під час оцінки пропозицій учасників процедур закупівель ціна товарів, внесених до переліку локалізованих товарів, обчислюється державним замовником за такою формулою:

$$Ц_{п} = Ц_{у} * 0,75,$$

де $C_{п}$ = ціна товарів, внесених до переліку локалізованих товарів, що використовується державним замовником **під час оцінки пропозицій учасників процедур закупівель**;

$C_{у}$ = ціна товарів, внесених до переліку локалізованих товарів, запропонована **учасником процедури оборонної закупівлі**.

Обчислення державним замовником під час оцінки пропозицій учасників процедур закупівель ціни товарів, внесених до переліку локалізованих товарів, за формулою здійснюється у разі наявності пропозиції (пропозицій) від учасника (учасників) процедур закупівель, що пропонує **товари, внесені до переліку локалізованих товарів**, а також щонайменше від одного учасника, **що пропонує товари, не внесені до переліку локалізованих товарів**.

У разі наявності пропозиції (пропозицій) виключно від учасника (учасників) процедур закупівель, що пропонує товари, внесені до переліку локалізованих товарів, або виключно від учасника (учасників), що пропонує товари, не внесені до переліку локалізованих товарів, обчислення державним замовником під час оцінки пропозицій учасників процедур закупівель ціни товарів за формулою не здійснюється.»

Незрозумілим є розмір вказаного коефіцієнта та не наведено обґрунтувань для його встановлення, впливу цього показника на дотримання вимог прозорості та недискримінації учасників, отримання додаткових переваг окремими суб'єктами господарювання та підстав надання таких преференцій.

Крім того, якщо Законопроект передбачає можливість пропонувати як товари, включені до переліку товарів, так і товари, не внесені до такого переліку, то запропоновані положення суперечитимуть такому абзацу Законопроекту:

«Замовник не має права здійснювати оборонну закупівлю, предметом якої разом з товарами, визначеними підпунктом 2 пункту 6¹ Розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» та/або, включеними до додаткового переліку товарів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, відповідно до підпункту 2 пункту 6¹ Розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі», є інші товари.».

Враховуючи викладене, запропоновані Законопроектом положення потребують суттєвого доопрацювання в цій частині, у зв'язку із чим Комітет не підтримує внесення відповідних змін до Закону.

6. Пунктом 8² розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про оборонні закупівлі» також пропонуються такі зміни:

«Питома вага критерію оцінки пропозиції учасника закупівлі локалізація виробництва визначається учасником закупівлі, здійсненої у спосіб, визначений статтею 13 Закону України «Про публічні закупівлі», або без використання електронної системи закупівель, в тендерній пропозиції/пропозиції залежно від ступеню локалізації виробництва товару (товарів), що є предметом закупівлі, з урахуванням розподілу питомої ваги:

- від 10 до менш як 20 відсотків — 3 відсотки;
- від 20 до менш як 30 відсотків — 5 відсотків;
- від 30 до менш як 40 відсотків — 10 відсотків;
- від 40 до менш як 50 відсотків — 15 відсотків;
- від 50 до менш як 60 відсотків — 20 відсотків;
- 60 відсотків і більше — 25 відсотків.».

Водночас Законопроект не містить обґрунтування введення в обіг наведених вище показників питомої ваги, у тому числі незрозумілим є розмір наведених показників питомої ваги, а саме, яким чином вони розраховані та їх вплив на дотримання прозорого здійснення закупівель.

На думку Комітету, розраховані показники питомої ваги можуть призвести до звуження конкуренції, надання преференції окремим суб'єктам господарювання та недотримання принципів добросовісної конкуренції. Отже, Комітет не підтримує наведених вище змін у запропонованій редакції.

Враховуючи викладене, Законопроект потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням висловлених у цьому листі Комітету зауважень та пропозицій.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО